

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
“Національна безпека держави”

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю КЗ “Національна безпека (за окремими сферами
забезпечення і видами діяльності)”

галузь знань К “Безпека та оборона”

Схвалено на засіданні Наукової ради Центрального
науково-дослідного інституту Збройних Сил України
(Протокол № 8 від “26” серпня 2026 р.)

Освітньо-наукова програма вводиться в дію з
“15” вересня 2026 р.

Тимчасово виконуючий обов’язки начальника
Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил
України
полковник

Олег СЕМЕНЕНКО
Наказ № ____ від “____” _____ 2026 р.

Київ 2026 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-наукової програми
“Національна безпека держави”

за спеціальністю

КЗ “Національна безпека (за окремими сферами
забезпечення і видами діяльності)”

галузь знань

К “Безпека та оборона”

ПОГОДЖЕНО

Начальник Центрального
управління військової освіти і
науки Генерального штабу
Збройних Сил України

ПОГОДЖЕНО

Тимчасово виконуючий обов’язки
начальника Департаменту військової
освіти і науки Міністерства оборони
України

ПОЛКОВНИК

Андрій ТРИСТАН

“ _____ ” _____ 2026 р.

ПОЛКОВНИК

Максим КАС’ЯНЕНКО

“ _____ ” _____ 2026 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма “Національна безпека держави” третього (освітньо- наукового) рівня вищої освіти з підготовки докторів філософії у галузі К “Безпека та оборона” за спеціальністю КЗ “Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)” розроблена згідно з вимогами Закону України “Про вищу освіту”, постанов Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 “Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)” (зі змінами); від 23.11.2011 № 1341 “Про затвердження Національної рамки кваліфікацій” (зі змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 12.06.2019 № 509 та від 25.06.2020 № 519); від 12.01.2022 № 44 “Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії” та наказу Міністерства оборони України від 15.02.2019 № 65 “Про розподіл основних напрямків наукових досліджень між науковими установами, вищими військовими навчальними закладами, військовими навчальними підрозділами закладів вищої освіти Міністерства оборони України та Збройних Сил України”.

Розроблено проєктною групою у складі:

Керівник проєктної групи:

начальника науково-дослідного відділу оборонного менеджменту та воєнної політики – заступника начальника науково-дослідного управління оборонного менеджменту та розвитку збройних сил Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, доктора військових наук, професора полковника СОЛОМИЦЬКОГО Олексія Івановича;

членів проєктної групи:

головного наукового співробітника науково-дослідного управління оборонного менеджменту та розвитку збройних сил Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, доктора технічних наук, професора БОГДАНОВИЧА Володимира Юрійовича;

начальника науково-дослідного відділу розвитку спроможностей Збройних Сил України Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, доктора військових наук, старшого наукового співробітника полковника ВОЗНЯКА Степана Миколайовича;

начальника науково-дослідного відділу стратегічного аналізу і прогнозування Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, доктора наук з державного управління, професора полковника ГУРКОВСЬКОГО Володимира Ігоровича;

провідного наукового співробітника науково-дослідного відділу технологій штучного інтелекту Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, кандидата військових наук, старшого дослідника працівника Збройних Сил України ЗВАРИЧА Анатолія Олександровича;

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

ученого секретаря Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, кандидата військових наук, старшого дослідника полковника ГРАЗІОНА Дениса Івановича;

заступника начальника науково-організаційного відділу Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України полковника ПРОЦЕНКА Володимира Вячеславовича;

головного наукового співробітника науково-дослідного управління підтримки військ (сил) Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, доктора військових наук, професора ДЕЙНЕГИ Олександра Васильовича.

Гарант освітньо-наукової програми:

начальник науково-дослідного відділу оборонного менеджменту та воєнної політики – заступник начальника науково-дослідного управління оборонного менеджменту та розвитку збройних сил Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, доктор військових наук, професор полковник СОЛОМИЦЬКИЙ Олексій Іванович.

з боку стейкхолдерів залучені:

головний науковий співробітник науково-дослідного управління розвитку автоматизованих систем управління збройними силами Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, доктор військових наук, МУЖЕНКО Віктор Миколайович;

начальник науково-дослідного відділу міжнародного наукового співробітництва Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, кандидат військових наук полковник ФЕДЧЕНКО Олександр Володимирович;

ад'юнкт штатний науково-організаційного відділу Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України полковник ЦАРИННИК Віктор Володимирович.

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

начальник інституту стратегічних комунікацій Національного університету оборони України, доктор військових наук, доцент, полковник ВОЙТКО Олександр Володимирович;

начальник науково-дослідного управління Науково-дослідного інституту воєнної розвідки, доктор військових наук, професор, полковник КОМАРОВ Володимир Сергійович.

1. Профіль освітньо-наукової програми

зі спеціальності КЗ “Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)”

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії у галузі знань К “Безпека та оборона”
Офіційна назва освітньої програми	Національна безпека держави
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії у галузі К “Безпека та оборона” за спеціальністю КЗ “Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)”, одиничний, обсяг освітньої складової 47 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 4 роки
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК України – 3 цикл/8 рівень; QF-EHEA – третій цикл; EQF-LLL – восьмий рівень
Передумови	Другий (магістерський) рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
Мова(и) викладення	Українська та англійська
Термін дії освітньої програми	До оновлення або введення нової освітньо-наукової програми
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://crsi.mil.gov.ua/
2 – Мета освітньої програми	
Забезпечити підготовку висококваліфікованих наукових кадрів, здатних продукувати нові ідеї та розв’язувати комплексні проблеми у сфері національної безпеки держави, що передбачає глибоке переосмислення її воєнно-економічного і технологічного вимірів та створення нових цілісних знань для потреб сектору безпеки і оборони.	

3 – Характеристика програми		
Предметна область знань, спеціальність, спеціалізація (за наявністю))	область знань, (за	<i>Об'єктами вивчення є функціонування, взаємодія, розвиток та трансформація системи національної безпеки держави.</i> <i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері національної безпеки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. <i>Теоретичний зміст предметної області -</i> категорії, поняття, концепції, закономірності та принципи теорії національної безпеки; методологія стратегічного оборонного планування та воєнно-економічного аналізу; теоретичні основи формування багаторівневого захисту держави та впровадження високотехнологічних рішень у воєнну сферу. <i>Методи, методика та технології наукового пізнання:</i> методи системного, воєнно-економічного та операційного аналізу; математичне та імітаційне моделювання; технології обробки великих масивів даних і стратегічного прогнозування; методи експертної оцінки. <i>Інструменти та обладнання:</i> інформаційно-аналітичні інструменти; системи підтримки прийняття та реалізації управлінських рішень; спеціальне програмне забезпечення; засоби імітаційного моделювання; електронні бази даних; інтернет-ресурси.
Орієнтація програми	освітньої	Освітньо-наукова
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації		Освітньо-наукова програма “Національна безпека держави” спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних вирішувати актуальні наукові проблеми у сфері національної безпеки, розширювати та переоцінювати вже існуючі знання та професійні практики на підставі концептуальних та методологічних знань у галузі безпеки та оборони.

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

	Ключові слова: національна безпека, воєнна безпека, воєнна наука, стратегічне та оборонне планування, воєнно-економічний аналіз, сектор безпеки і оборони держави.
Особливості освітньо-наукової програми	Особливість програми полягає у її спрямованості на проведення наукових досліджень з актуальних питань національної безпеки держави; забезпечення набуття знань та навичок щодо прийняття управлінських рішень в сфері національної безпеки; багатoproфільності, що забезпечує цілісність підготовки фахівців, здатних вирішувати значущі проблеми у сфері національної безпеки. Освітньо-наукова програма дозволяє сформувати індивідуальну освітню траєкторію для здобувача вищої освіти; забезпечує його професійний розвиток як науковця, так і військового фахівця; дає можливість здобувачеві збалансувати свої знання щодо науково-дослідницької, науково-педагогічної, науково-практичної та науково-організаційної діяльності.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Посади наукових працівників у наукових установах, науково-педагогічних працівників у вищих військових навчальних закладах і посади в органах військового управління, інженерні, експертні, аналітичні тощо посади у дослідницьких, проєктних та конструкторських установах і підрозділах.
Подальше навчання	Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях знань: - здобуття наукового ступеня доктора наук; - освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії (у тому числі й за кордоном), що містять додаткові освітні компоненти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Навчальні дисципліни освітньо-наукової програми заохочують до активної роботи над

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

	дисертаційним дослідженням, формують вміння до його організації, виконання, оприлюднення, апробації та реалізації наукових результатів українською та англійською мовами. Загалом застосовується проблемно-орієнтований підхід до проведення занять. Викладання здійснюється на засадах академічної доброчесності, колегіальності, відповідальності та високої академічної культури. Основними видами занять є лекція, семінар, практичне заняття, консультація, самостійна робота.
Оцінювання	Поточний контроль (опитування, виконання індивідуальних завдань з підготовки частин дисертаційного дослідження). Підсумковий контроль (екзамени, заліки). Публічний захист дисертації.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері національної безпеки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, а також проводити власні наукові дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК03. Здатність розробляти проєкти та управляти ними ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми забезпечення національної безпеки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері національної безпеки та дотичних до них міждисциплінарних напрямках та суміжних галузей і можуть бути

	опубліковані у провідних наукових виданнях з національної та військової безпеки. СК02. Здатність інтерпретувати результати проведених експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями в галузі національної безпеки стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів СК03. Здатність до розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій щодо національної безпеки держави СК04. Здатність застосовувати та удосконалювати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень, інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності у сфері національної безпеки СК05. Здатність здійснювати наукову та/або науково-педагогічну діяльність у вищій освіті у сфері національної безпеки СК06. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері національної безпеки, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень СК07. Здатність аналізувати та оцінювати сучасний стан, тенденції розвитку воєнно-політичної та воєнно-стратегічної обстановки СК08. Здатність виявляти проблеми функціонування системи національної безпеки держави, висувати гіпотези, генерувати нові ідеї та пропонувати практичні шляхи щодо їх комплексного розв'язання
7 – Програмні результати навчання	
	РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання, дослідницькі навички в сфері національної безпеки, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку національної безпеки, отримання нових знань та (або) здійснення інновацій РН02. Вільно презентувати та обговорювати з

	фахівцями і не фахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми національної безпеки державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у провідних фахових наукових виданнях та виданнях, що індексуються у наукометричних базах RH03. Планувати і виконувати експериментальні та (або) теоретичні дослідження з проблематики національної безпеки й дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми RH04. Розробляти, удосконалювати та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів, які відбуваються у сфері національної безпеки, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та (або) створення інноваційних продуктів у сфері національної безпеки та дотичних міждисциплінарних напрямках RH05. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми у сфері національної безпеки, глибоко розуміти загальні принципи воєнної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій практиці RH06. Організовувати і здійснювати освітній процес з питань національної безпеки, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін RH07. Розробляти та реалізовувати наукові та (або) інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та (або) професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми у сфері національної безпеки з врахуванням широкого спектру аспектів
--	--

	RH08. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати емпіричних та теоретичних досліджень з питань національної безпеки, комп'ютерне моделювання, наявні дані RH09. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та (або) складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи RH10. Вміти виявляти, знаходити шляхи розв'язання проблем, пов'язаних з національною безпекою.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	До реалізації програми залучаються наукові працівники Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, які мають високий рівень професійної та академічної кваліфікації.
Матеріально-технічне забезпечення	Ад'юнктам надається безоплатний доступ до всіх ресурсів навчального середовища Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, зокрема аудиторного фонду, бібліотек, комп'ютерних та спеціалізованих класів, конференц-залів, мережі ІСД-Інтернет, Центрального репозиторію ресурсів системи дистанційного навчання ЗС України Національного університету оборони України; для організації дозвілля: спортивні майданчики, стадіон, плавальний басейн.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Бібліотеки Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України та Національного університету оборони України забезпечені науковими фаховими періодичними виданнями відповідного профілю, у електронному вигляді тощо. Налагоджено бібліотечний обмін між іншими закладами та установами. Інститут має право на роботу зі спеціальною інформацією. На офіційному вебсайті Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua) розміщені основна

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

	інформація про освітньо-наукову програму, навчальний план, силабуси освітніх компонентів, правила прийому, наукову, освітню, видавничу діяльність Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, його структуру, контактна інформація. Є доступ до мережі ІСД-Інтернет; Центрального репозиторію ресурсів системи дистанційного навчання ЗС України Національного університету оборони України. Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України пропонує для ознайомлення: навчальні плани і робочі навчальні плани; графіки освітнього процесу; робочі програми навчальних дисциплін; силабуси; навчально-методичне забезпечення щодо кожної навчальної дисципліни навчального плану; дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів із дисциплін; підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій тощо відповідно до переліку рекомендованої літератури з кожної навчальної дисципліни, кількість яких відповідає встановленим вимогам. Доступ здобувачів до інформаційного та навчально-методичного забезпечення здійснюється на безоплатній основі.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Здійснюється відповідно до угод та меморандумів про наукову та науково-технічну співпрацю із закладами НАН України, ЗВО, ВВНЗ та науковими організаціями.
Міжнародна кредитна мобільність	Здійснюється відповідно до: встановлених законодавством України вимог щодо збереження державної таємниці; угод про співпрацю із закордонними військовими ЗВО, НУ, спільних освітньо-наукових проєктів (ERASMUS+, DEEP UKRAINE Programme).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	За окремими договорами в межах освітньо-наукових проєктів.

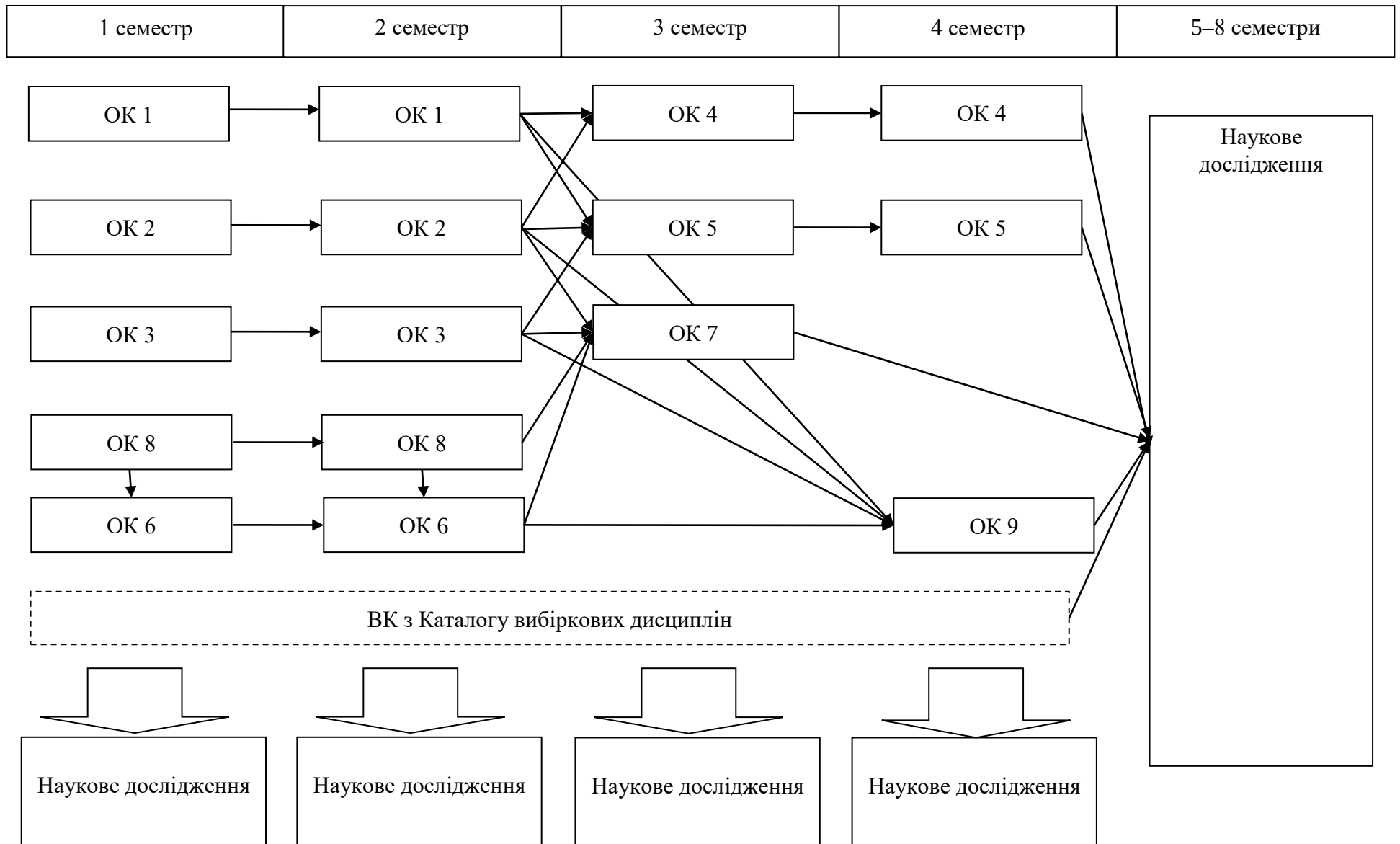
ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонент освітньо-наукової програми

Код н/д	Компоненти освітньої-наукової програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
Обов'язкові компоненти ОНП			
1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Філософія і методологія науки	3	Е
ОК 2	Методологія та методи наукових досліджень у безпековому середовищі	3	Е
ОК 3	Управління науковими проектами у наукових установах	3	Е
ОК 4	Іноземна мова в науковій діяльності	6	Е
ОК 5	Застосування сучасних технологій в науковій діяльності	3	Е
2. Цикл професійної підготовки			
ОК 6	Теоретичні основи національної та воєнної безпеки держави	4	Е
ОК 7	Оцінювання та прогнозування безпекового середовища	5	Е
ОК 8	Міжнародно-правові основи національної безпеки і оборони України	4	Е
3. Практика			
ОК 9	Науково-дослідна практика	4	З
Загальний обсяг обов'язкових компонент		35	
Вибіркові компоненти ОНП			
ВК	Навчальні дисципліни з Каталогу вибіркових дисциплін	12	З
Загальний обсяг вибіркових компонент, які може вибрати здобувач		12	
Загальний обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми		47	
Наукова складова			
Наукове дослідження		191	Публічний захист дисертації
Загальний обсяг освітньо-наукової програми		238	

2.2 Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Публічний захист дисертації здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою “Національна безпека держави” спеціальності КЗ “Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)” освітнього рівня доктора філософії, як самостійного розгорнутого дослідження, що пропонує розв’язання комплексної проблеми забезпечення національної безпеки або на межі кількох спеціальностей, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та (або) професійної практики.

Обсяг дисертації повинен становити від 4,5 до 7 авторських аркушів (110-155 сторінок друкованого тексту при оформленні дисертації за допомогою комп’ютерної техніки з використанням текстового редактора Word: шрифт - Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt).

Атестація здійснюється відкрито і публічно за умови виконання вимог законодавства України у сфері охорони державної таємниці.

Дисертаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.

Дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії (або наукові доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей, опублікованих у вітчизняних та (або) міжнародних рецензованих фахових виданнях), а також відгуки опонентів оприлюднюються на офіційних веб-сайтах відповідних закладів вищої освіти (наукових установ) відповідно до законодавства.

Дисертаційна робота має відповідати іншим вимогам, встановленим законодавством.

Обов’язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження здобувачу ступеня доктора філософії.

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9
ЗК01	+	+			+	+	+		
ЗК02		+		+	+		+		+
ЗК03			+				+		+
ЗК04	+	+		+		+		+	+
СК01		+				+	+		+
СК02						+	+	+	+
СК03		+			+		+		+
СК04		+			+		+		+
СК05			+			+	+		+
СК06		+	+						+
СК07			+		+	+	+		+
СК08			+		+	+	+		+

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
відповідними компонентами освітньо-наукової програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9
РН01	+	+				+	+	+	+
РН02	+	+	+	+		+			+
РН03	+	+	+						+
РН04					+		+		+
РН05		+	+			+	+		+
РН06		+	+		+				+
РН07			+		+	+	+		+
РН08			+			+	+		+
РН09		+			+		+		+
РН10					+	+	+	+	+